

پیش‌بینی پذیری اعتیاد جوانان با توجه به سبک هویتی

ناصر امینی^{۱*}، زهره غفاری جاهد^۲

۱. استادیار گروه روانشناسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران. (نویسنده مسئول).

۲. دانشجوی دکتری روانشناسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران.

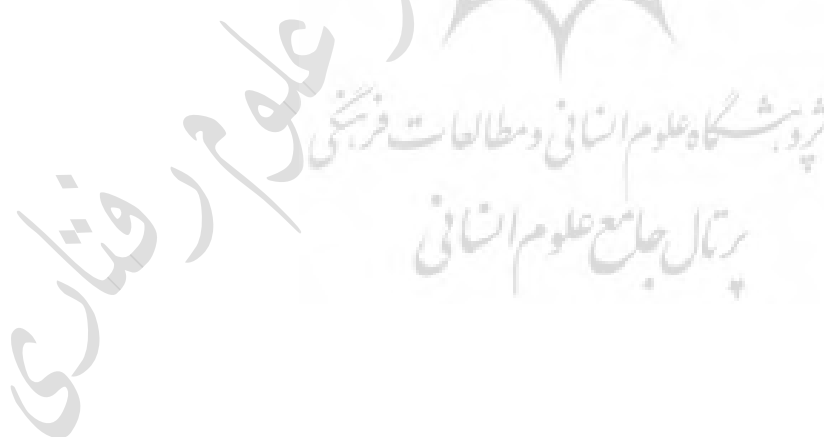
مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری، دوره سوم، شماره نوزدهم، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۷، صفحات ۱۹-۱

چکیده

پژوهش حاضر باهدف پیش‌بینی پذیری اعتیاد جوانان با توجه به سبک هویتی به روش توصیفی- تبیینی انجام شد. جامعه آماری پژوهش حاضر را کلیه جوانان مبتلابه معضل اعتیاد منطقه ۸ تهران که در مراکز مراقبتی به سر می‌بردند تشکیل می‌دادند که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده، تعداد ۱۰۰ نفر، به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه سبک‌های هویت (isi-6g) بود که روایی و پایایی آن در پژوهش‌های مختلف تأیید شده است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها هم از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی مانند تحلیل عاملی سطح یک و دو استفاده شد. نتایج پژوهش حاکی از آن است که سبک‌های هویتی چهارگانه (اطلاعاتی، هنجاری، سردرگم و تعهدی) قابلیت پیش‌بینی گرایش جوانان به اعتیاد را دارند.

واژگان کلیدی: اعتیاد، پیش‌بینی پذیری، سبک‌های هویتی، جوانان

مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری، دوره سوم، شماره نوزدهم، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۷

مقدمه

اعتیاد^۱ به مواد مخدر، بیماری روانی عودکننده و مزمنی است که توأم با اختلالات انگیزشی شدید و از دست دادن تسلط رفتاری است و منجر به ویرانی شخصیت می‌شود. میلیون‌ها انسان از این اختلال رنج می‌برند که اغلب با دیگر بیماری‌های روانی بروز و ظهور یافته و هزینه‌های اقتصادی و اجتماعی گوناگونی را بر جامعه تحمیل می‌کند. در سراسر جهان تعداد مصرف‌کنندگان مواد ۱۹۰ میلیون نفر می‌رسند، آمار رسمی، تعداد معتادان کشور را ۱-۲ میلیون نفر با میانگین سنی ۱۸ سال ذکر می‌کند این در حالی است که ۱۱ میلیون نفر از جمعیت کشور با مشکل اعتیاد خود و اطرافیان مواجه هستند (شفیعی و رهگذر، ۲۰۰۴؛ ضیا الدین و زارع زاده و حشمتی، ۱۳۸۵؛ به نقل از کاظمی، مرتضوی، ۱۳۹۳) یکی از تکالیف اساسی رشد دوران نوجوانی، تحول هویت پایدار و منسجم است (برزونسکی، ۲۰۰۸). رشد هویت سالم با درگیر شدن در اعمال و فعالیت‌های گوناگون که اطلاعاتی را درباره "خود" و تعهد درباره‌ی عقایدی درباره‌ی دیگران و ترجیحات دیگران فراهم می‌آورد مرتبط است (مارسیا^۲، ۱۹۸۰) شکل‌گیری هویت و دستیابی به تعریفی منسجم از خود، مهم‌ترین جنبه رشد روانی و اجتماعی انسان است. انتخاب ارزش‌ها، باورها و اهداف زندگی، مهم‌ترین مشخصه‌های اصلی هویت را در دوره نوجوانی و جوانی تشکیل می‌دهند (کاور و وایت^۳، ۲۰۰۹). در مطالعه شخصیت انسان، هویت جنبه اساسی و درونی است که به کمک آن، فرد با گذشته خود ارتباط یافته، در زندگی احساس تداوم و یکپارچگی می‌کند. شکل‌گیری هویت، ترکیبی از مهارت‌ها، جهان‌بینی و همانندسازی‌های دوران کودکی است که به صورت یک کل کم و بیش منسجم، پیوسته و منحصربه‌فرد درمی‌آید که برای فرد، حس تداوم گذشته و جهت‌گیری به سوی آینده را فراهم می‌سازد. اریکسون بر این باور است که شکل‌گیری و پذیرش هویت فرد، تکلیفی به‌طور کامل، دشوار و اضطراب‌زا است. افرادی که به هویت قوی دست می‌یابند، برای رویارویی با مسائل بزرگ‌سالی آماده می‌شوند و افرادی که نمی‌توانند به چنین هویتی دست یابند، بحران هویت را تجربه می‌کنند؛ چنین افرادی نمی‌دانند به کجا تعلق دارند یا می‌خواهند به کجا بروند (اسنید و همکاران^۴، ۲۰۰۹) در نتیجه ممکن است از مسیر بهنجار، تحصیل، شغل و ازدواج کناره‌گیری نمایند.

در این میان یکی از معضلاتی که اخیراً گریبان‌گیر خانواده‌ها می‌باشد معضل مواد مخدر و اعتیاد به آن است. سوء مصرف مواد به الگویی غیر انطباقی از مصرف مواد گفته می‌شود که منجر به مشکلات مکرر و پیامدهای سوء می‌شود و مجموعه‌ای از علائم شناختی، رفتاری و روان‌شناختی را دربرمی‌گیرد (دهقانی، زارع، صدقی و پور موحد، ۱۳۸۸). افزایش مصرف مواد مخدر میان جوانان و تنوع آن یکی از حادترین مشکلات بهداشتی جوانان است. در این بین فعال‌سازی/ بازدارندگی رفتار از متغیرهایی است که اخیراً در رابطه با

1- addiction
2- Marcia
3- Cover&White
4- Sned

سوء مصرف مواد مورد بررسی قرار گرفته است (سلیمانان و همکاران، ۱۳۹۲). در مورد سبب شناسی گرایش به سو مصرف مواد، فرضیه های مختلفی بیان شده است و عوامل متفاوتی را در ایجاد آن دخیل می دانند، اما هیچ یک از آن ها به تنهای نمی توانند مصرف مواد را تبیین کنند. از جمله عواملی که به عنوان عامل تحولی مطرح است، موضوع هویت سبک های هویت یابی^۱ (اطلاعاتی^۲، هنجاری^۳ و سردرگم / اجتنابی^۴) است. به کمک هویت است که افراد به تعریفی از خویشتن می رسند که اگر این تعریف با واقعیت اجتماعی آن در تعارض باشد؛ حالت های چون عدم پختگی، فشار روانی و مشکلات رفتاری را تجربه می کنند. اگر فرایند هویت یابی نوجوانان مختل شود، نوجوانان دچار آشفتگی هویت یا آشفتگی نقش اجتماعی خود خواهند شد که می تواند سبب بزهکاری، ناسازگاری های اجتماعی، اختلال در هویت جنسی و حملات روان پریشانه گردد (نارنجی ها، ۱۳۸۸). در حال حاضر در بین نوجوانان در سراسر جهان شیوع روزافزون سوء مصرف مواد مخدر به چشم می خورد (سماوی و چاری، ۱۳۸۸). پژوهش ها از یک سو حاکی از آن هستند که بیش از ۹۰ درصد از سو مصرف کنندگان^۵ مواد مخدر، مصرف مواد را در نوجوانی آغاز می کنند (ماک^۶ ۲۰۰۱؛ اسوادی^۷ ۱۹۹۹؛ به نقل از سماوی، چاری، ۱۳۸۸) و از دیگر سو، بر اساس پژوهش های انجام شده، ویژگی های شخصیتی به عنوان متغیرهای زمینه ساز و تعدیل کننده، نقش مهمی را در شروع و ادامه سوء مصرف مواد مخدر در گروه های سنی و جنسی و فرهنگی مختلف ایفا می کنند. در این راستا، پاره ای از پژوهش ها به رابطه پایگاه های هویت به عنوان هویت متغیرهای شخصیتی با سوء مصرف مواد مخدر در نوجوانان و جوانان پرداخته اند و همه آن چیزی در این پژوهش ها مشهود است، نوعی قدرت پیش بینی کنندگی بحران هویت و سبک های وابسته به آن می تواند در گرایش یا عدم گرایش به مواد مخدر، تأثیرگذار باشند بر همین اساس، سؤال اصلی پژوهش حاضر این است که سبک های هویتی تا چه حد می توانند در پیش بینی پذیری اعتیاد جوانان نقش ایفا کند؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر بر اساس ماهیت از نوع مطالعات توصیفی - تبیینی است. جامعه آماری پژوهش را کلیه جوانان گرفتار در دام اعتیاد منطقه ۸ تهران می باشند که به شیوه نمونه گیری تصادفی ساده، تعداد ۱۰۰ نفر که در مراکز اقامتی اسکان داشتند، به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده ها، پرسشنامه سبک های هویت^۸ (isi-6g) می باشد. هویت اولین بار توسط برزونسکی (۱۹۹۸) برای اندازه گیری فرآیندهای شناختی اجتماعی که نوجوانان در برخورد با مسائل مربوط به هویت از آن استفاده می کنند، طراحی شد.

- 1- identity style
- 2- informative style
- 3- normative style
- 4- diffuse-avoidant style
- 5- abusers
- 6- Muck
- 7- Asvady
- 8- Identity Style Inventory

بر اساس دیدگاه برزونسکی نوجوانان سه جهت گیری متفاوت یا سه سبک پردازشی هویتی مختلف را انتخاب می کنند. این پرسشنامه سه سبک هویتی شامل اطلاعاتی، هنجاری و سردرگم- اجتنابی را مورد ارزیابی قرار می دهد و شامل ۴۰ سؤال است. پاسخ هر سؤال بر روی یک طیف پنج درجه ای (کاملاً مخالف = ۱؛ مخالف = ۲؛ تا حدودی موافق = ۳؛ موافق = ۴؛ کاملاً موافق = ۵) مشخص می شود. در پژوهش حاضر ضرایب آلفای کرونباخ برای سبک های هویت اطلاعاتی، هنجاری، سردرگم - اجتنابی و تعهد هویت به ترتیب ۰/۷۱، ۰/۵۳، ۰/۶۵ و ۰/۷۲ به دست آمد. فیض آبادی و همکاران (۱۳۹۱) باهدف بررسی رابطه همدمی با سبک های هویت و تعهد در دانشجویان رشته های فنی و علوم انسانی ضرایب آلفای برای این پرسشنامه در سطوح سه گانه سبک های هویت و عامل تعهد هویت برابر ۰/۷۹، ۰/۸۱ و ۰/۸۴ گزارش کردند. جهت تجزیه و تحلیل داده ها، از روش های آمار توصیفی مانند میانگین و انحراف معیار و از روش های آمار استنباطی تحلیل اکتشافی استفاده شد.

یافته ها

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار سبک های هویت در گروه مورد مطالعه

سبک های هویت	میانگین	انحراف معیار
اطلاعاتی	۳۵/۸۸	۷/۲۷
هنجاری	۲۹/۷۸	۴/۶۳
سردرگم	۲۸/۸۶	۵/۹۲
تعهدی	۳۲/۳۳	۶/۶۵

چنانچه در جدول (۱) مشاهده می شود میانگین سبک اطلاعاتی در بین افراد معتاد ۳۵/۸۸، سبک هنجاری در بین افراد معتاد ۲۹/۷۸، سبک سردرگم ۲۸/۸۶ و سبک تعهد در بین افراد معتاد ۳۲/۳۳ است.

جدول ۲. مقدار واریانس هر گویه برای تبیین

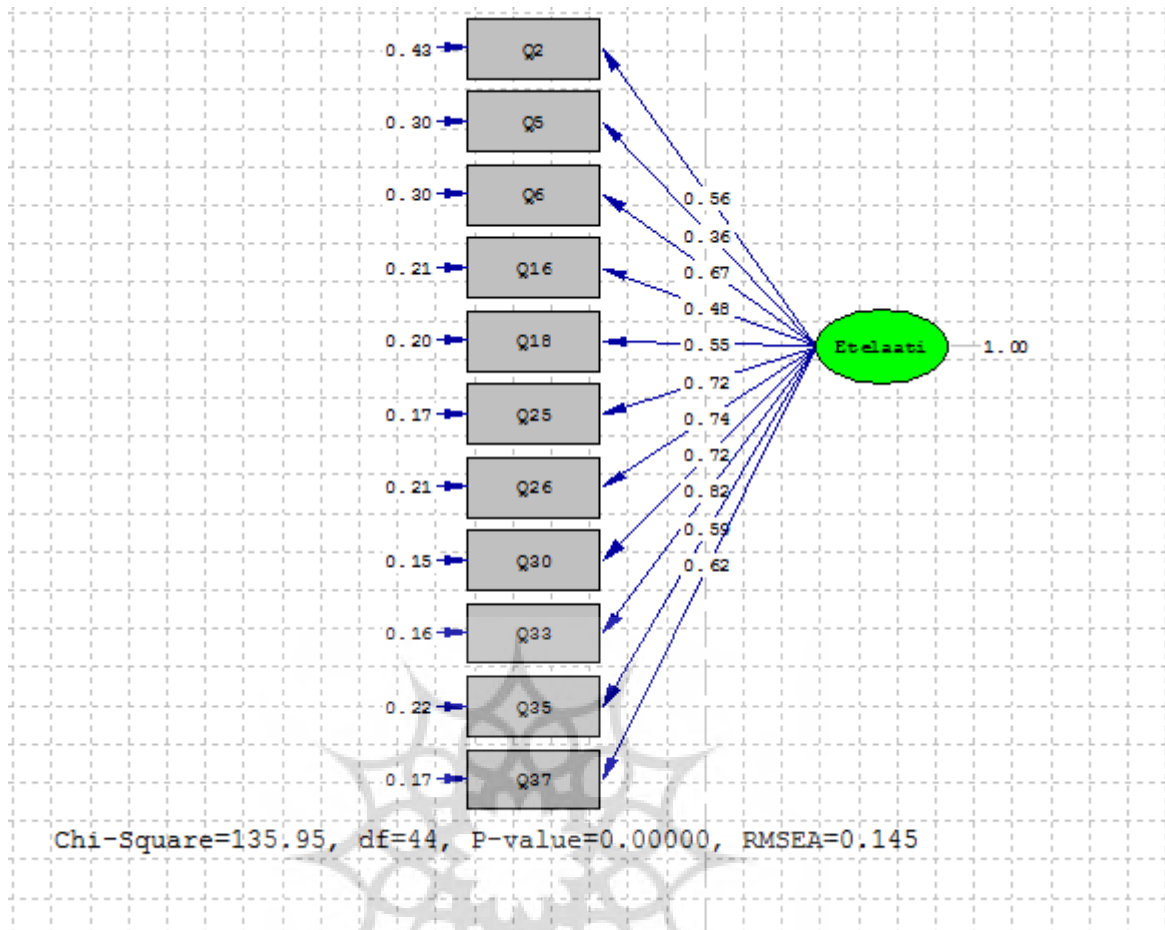
ردیف	گزینه‌ها	مقدار ثابت	میزان تبیین
۱	نسبت به اعتقادات دینی خود علم و آگاهی دارم.	۱/۰۰	۰/۶۱۳
۲	درباره هر آنچه باید در زندگی‌ام انجام دهم ساعت‌ها فکر می‌کنم.	۱/۰۰	۰/۶۶۱
۳	به آنچه در زندگی‌ام انجام می‌دهم مطمئن نیستم.	۱/۰۰	۰/۵۵۴
۴	بر اساس ارزش‌هایی که با آن تربیت شده‌ام عمل می‌کنم.	۱/۰۰	۰/۴۲۵
۵	ساعات زیادی را به خواندن و بحث با افراد درباره اعتقادات دینی‌ام می‌گذرانم.	۱/۰۰	۰/۶۵۵
۶	وقتی با شخصی مسئله را مطرح می‌کنم، سعی می‌کنم نقطه نظرات او را درک کنم.	۱/۰۰	۰/۵۶۵
۷	می‌دانم در آینده چه کاری را می‌خواهم انجام دهم.	۱/۰۰	۰/۶۶۰
۸	درباره ارزش‌هایی که در پیش دارم نگران نیستم هر چه پیش آید خوش آید.	۱/۰۰	۰/۵۵۶
۹	درباره اعتقادات دینی‌ام اطمینان واقعی ندارم.	۱/۰۰	۰/۵۷۰
۱۰	طوری بزرگ شده‌ام که می‌دانم چه کار کنم.	۱/۰۰	۰/۵۹۰
۱۱	مطمئن نیستم که چه ارزش‌هایی را واقعا حفظ کنم.	۱/۰۰	۰/۶۳۳
۱۲	می‌دانم دولت و کشور به چه سمتی باید پیش برود.	۱/۰۰	۰/۷۱۴
۱۳	اگر نسبت به مشکلات خود نگران نباشم، معمولا خود به خود حل می‌شوند.	۱/۰۰	۰/۶۷۸
۱۴	مطمئن نیستم که در آینده می‌خواهم چه کاری را انجام دهم.	۱/۰۰	۰/۶۳۷
۱۵	احساس می‌کنم کاری که انجام می‌دهم (انجام داده‌ام) مناسب من است.	۱/۰۰	۰/۶۴۵
۱۶	زمان زیادی را صرف خواندن و یا سعی در فهم مسایل سیاسی کرده‌ام.	۱/۰۰	۰/۶۶۴

۰/۵۶۵	۱/۰۰	هم اکنون درباره آینده فکر نمی کنم تا آن موقع هنوز وقت بسیار است	۱۷
۰/۶۰۵	۱/۰۰	زمان زیادی صرف صحبت با مردم کرده ام تا اعتقاداتی پیدا کنم که به کارم بیاید.	۱۸
۰/۵۴۰	۱/۰۰	هرگز شک جدی درباره اعتقادات دینی خود نداشته ام.	۱۹
۰/۶۲۷	۱/۰۰	مطمئن نیستم چه شغلی برای من مناسب است.	۲۰
۰/۵۵۸	۱/۰۰	از زمان جوانی می دانستم می خواهم چه کاره شوم	۲۱
۰/۵۹۵	۱/۰۰	دارای مجموعه ای از اعتقادات قوی هستم که در موقع تصمیم گیری از آنها استفاده می کنم.	۲۲
۰/۵۷۱	۱/۰۰	بهتر است یک سری اعتقادات محکمی داشته باشیم تا اینکه به عقاید مختلفی رو آوریم.	۲۳
۰/۶۴۵	۱/۰۰	وقتی مجبور می شوم تصمیم بگیرم تا آنجا که امکان دارد منتظر می شوم ببینم چه می شود.	۲۴
۰/۵۸۳	۱/۰۰	وقتی مسئله ای دارم برای فهم آن بسیار فکر می کنم.	۲۵
۰/۵۹۱	۱/۰۰	بهتر است در مواقع مشکل ازم تخصصین (پزشک، وکیل، معلم و...) نظر خواهی کنیم.	۲۶
۰/۶۲۳	۱/۰۰	زندگی را جدی نمی گیرم فقط سعی دارم از آن لذت ببرم.	۲۷
۰/۵۹۳	۱/۰۰	بهتر هست مجموعه ای از ارزشها را در اختیار داشته باشیم تا اینکه بخواهیم گزینه های ارزشی دیگر را مورد ملاحظه قرار دهیم.	۲۸
۰/۵۸۲	۱/۰۰	تا آنجا که ممکن است به مشکلات فکر نمی کنم.	۲۹
۰/۵۸۲	۱/۰۰	مبارزه من با مشکلات، می تواند جالب باشد.	۳۰
۰/۵۸۴	۱/۰۰	از مشکلاتی که مرا به فکر فرو می برند دوری می کنم.	۳۱
۰/۵۶۸	۱/۰۰	وقتی راه حل مشکل را می یابم دوست دارم همان را دنبال کنم.	۳۲
۰/۵۵	۱/۰۰	وقتی می خواهم تصمیم بگیرم زمان زیادی را صرف فکر کردن درباره انتخاب خود می کنم.	۳۳

۰/۵۸۰	۱/۰۰	دوست دارم کارها را، همان‌طور که والدینم اصرار به انجام آن دارند، انجام دهم.	۳۴
۰/۶۵۷	۱/۰۰	دوست دارم به مشکلات خود فکر کنم و به روش خود آن‌ها را حل نمایم.	۳۵
۰/۵۹۱	۱/۰۰	اگر از مشکل بالقوه‌ای چشم‌پوشی کنم کارها معمولاً حل می‌شوند.	۳۶
۰/۵۲۸	۱/۰۰	وقتی مجبور می‌شوم تصمیم بزرگی بگیرم، دوست دارم تا آنجا ممکن است درباره آن اطلاعات کسب کنم.	۳۷
۰/۶۰۲	۱/۰۰	وقتی متوجه می‌شوم مشکلی باعث نگرانی من می‌شود از آن دوری می‌کنم.	۳۸
۰/۵۴۷	۱/۰۰	مردم نیاز دارند که به یکسری از ارزش‌ها جهت زندگی، کاملاً پایبند باشند.	۳۹
۰/۴۹۹	۱/۰۰	بهتر است هنگام برخورد با مشکل، با دوستان و آشنایان مشورت کنیم.	۴۰

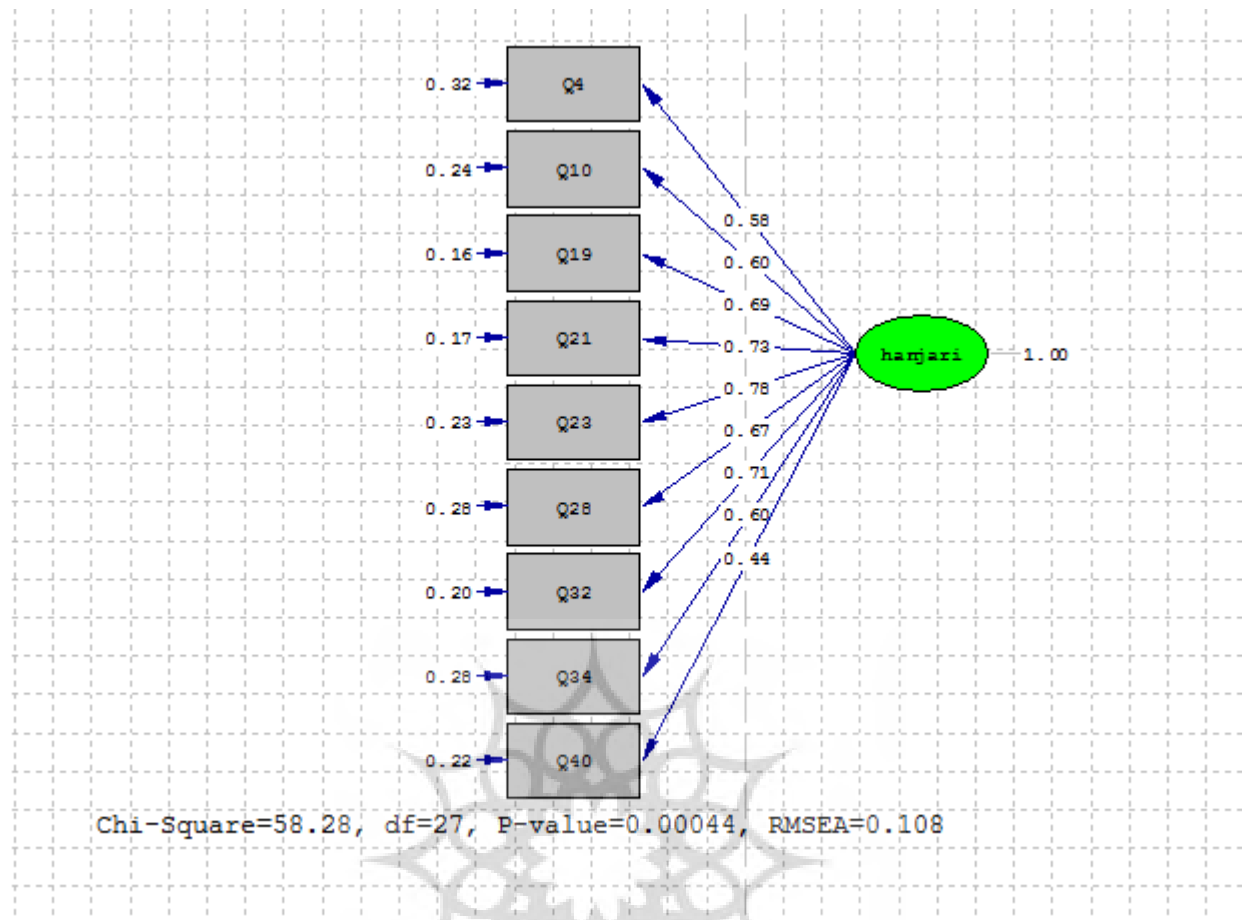
بر اساس نتایج به‌دست‌آمده، هرکدام از گویه‌ها که مربوط به سبک‌های چهارگانه است، قابلیت تبیین بالایی برای گرایش یا عدم گرایش به مواد مخدر دارند بدین معنی که سبک هویتی می‌تواند قدرت پیش‌بینی‌کنندگی برای اعتیاد جوانان باشد چراکه مقادیر بارهای عاملی به‌دست‌آمده، بالا بوده و قابلیت تبیین بیشتری مشاهده شد اینک بر اساس تحلیل عاملی سطح ۱ و ۲، قابلیت تبیین هرکدام از سبک‌ها بررسی می‌شود که نتایج آن به‌قرار زیر است:

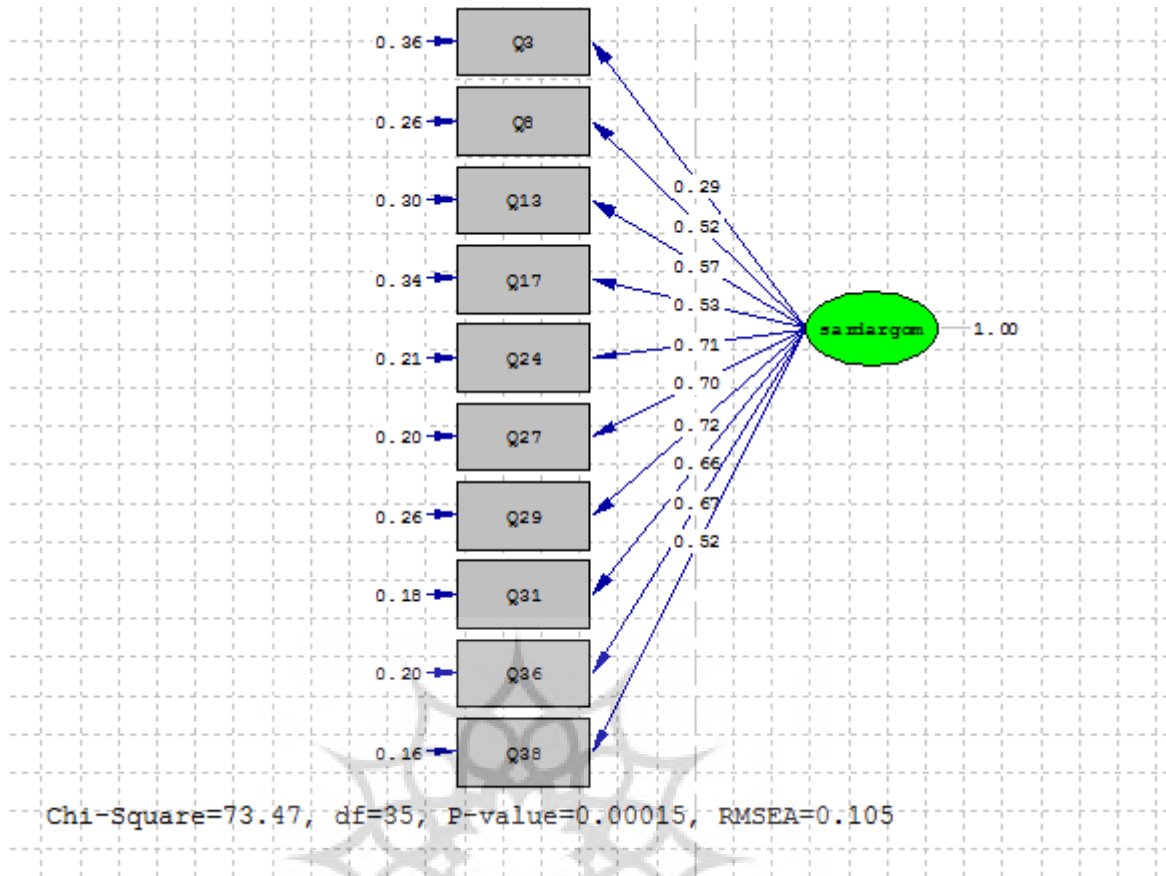
دیاگرام ۱. پیش‌بینی اعتیاد جوانان در سبک هویتی اطلاعاتی

بر اساس نتایج به‌دست‌آمده، عوامل ۱- درباره هر آنچه باید در زندگی‌ام انجام دهم ساعت‌ها فکر می‌کنم. ۲- ساعات زیادی را به خواندن و بحث با افراد درباره اعتقادات دینی‌ام می‌گذرانم، ۳- وقتی با شخصی مسئله را مطرح می‌کنم، سعی می‌کنم نقطه نظرات او را درک کنم، ۴- دوست دارم به مشکلات خود فکر کنم و به روش خود آن‌ها را حل نمایم و ۵- زمان زیادی صرف صحبت با مردم کرده‌ام تا اعتقاداتی پیدا کنم که به کارم بیاید، توانستند بارهای عاملی بالایی به خود اختصاص دهند و از این‌رو قدرت پیش‌بینی‌کنندگی در گرایش یا عدم گرایش به اعتیاد در جوانان در سبک هویتی اطلاعاتی را تبیین می‌کنند.

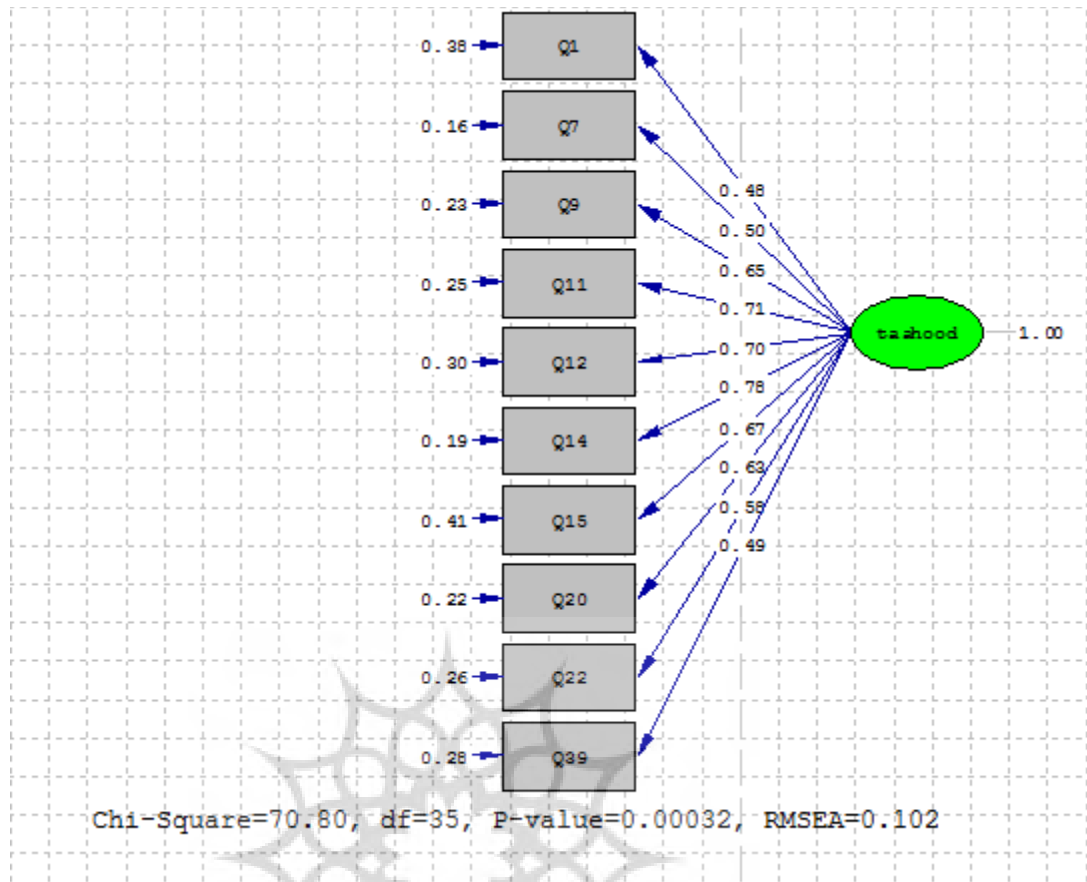
دیاگرام ۲. پیش‌بینی اعتیاد جوانان در سبک هویتی هنجاری

بر اساس نتایج به دست آمده عوامل: ۱- بر اساس ارزش‌هایی که با آن تربیت شده‌ام عمل می‌کنم ۲- بهتر هست مجموعه‌ای از ارزش‌ها را در اختیار داشته باشیم تا اینکه بخواهیم گزینه‌های ارزشی دیگر را مورد ملاحظه قرار دهیم ۳- دوست دارم کارها را، همان‌طور که والدینم اصرار به انجام آن دارند، انجام دهم. ۴- طوری بزرگ شده‌ام که می‌دانم چه کار کنم و ۵- بهتر است یک سری اعتقادات محکمی دست‌ماشیم تا اینکه به عقاید مختلفی رو آوریم. توانستند بارهای عاملی بالایی به خود اختصاص دهند و از این رو قدرت پیش‌بینی‌کنندگی در گرایش یا عدم گرایش به اعتیاد در جوانان در سبک هویتی هنجاری را تبیین می‌کنند.

دیاگرام ۳. پیش‌بینی اعتیاد جوانان در سبک هویتی سردرگم

بر اساس نتایج به دست آمده عوامل: ۱- به آنچه در زندگی‌ام انجام می‌دهم مطمئن نیستم، ۲- هم‌اکنون درباره آینده فکر نمی‌کنم تا آن موقع هنوز وقت بسیار است ۳- اگر نسبت به مشکلات خود نگران نباشم، معمولاً خود به خود حل می‌شوند. ۴- درباره ارزش‌هایی که در پیش دارم نگران نیستم هر چه پیش آید خوش آید؛ و ۵- تا آنجا که ممکن است به مشکلات فکر نمی‌کنم، توانستند بارهای عاملی بالایی به خود اختصاص دهند و از این رو قدرت پیش‌بینی کنندگی در گرایش یا عدم گرایش به اعتیاد در جوانان را در سبک هویتی سردرگم تبیین می‌کنند.

دیاگرام ۴. پیش‌بینی اعتیاد جوانان در سبک هویتی تعهد

بر اساس نتایج به دست آمده عوامل: ۱- احساس می‌کنم کاری که انجام می‌دهم (انجام داده‌ام) مناسب من است، ۲- نسبت به اعتقادات دینی خود علم و آگاهی دارم ۳- می‌دانم دولت و کشور به چه سمتی باید پیش برود، ۴- مردم نیاز دارند که به یکسری از ارزش‌ها جهت زندگی، کاملاً پایبند باشند و ۵- دارای مجموعه‌ای از اعتقادات قوی هستم که در موقع تصمیم‌گیری از آن‌ها استفاده می‌کنم، توانستند بارهای عاملی بالایی به خود اختصاص دهند و از این رو قدرت پیش‌بینی کنندگی در گرایش یا عدم گرایش به اعتیاد در جوانان را در سبک هویتی تعهدی تبیین می‌کنند.

بحث و نتیجه گیری

بر اساس نتایج به دست آمده از تحلیل اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی سطح ۱ و ۲ می توان گفت که سبک های هویتی هر کدام به نوعی قادر به پیش بینی گرایش یا عدم گرایش جوانان به اعتیاد بودند که در سبک هویتی اطلاعاتی عوامل ۱- درباره هر آنچه باید در زندگی ام انجام دهم ساعت ها فکر می کنم. ۲- ساعات زیادی را به خواندن و بحث با افراد درباره اعتقادات دینی ام می گذرانم، ۳- وقتی با شخصی مسئله را مطرح می کنم، سعی می کنم نقطه نظرات او را درک کنم، ۴- دوست دارم به مشکلات خود فکر کنم و به روش خود آن ها را حل نمایم و ۵- زمان زیادی صرف صحبت با مردم کرده ام تا اعتقاداتی پیدا کنم که به کارم بیاید در سبک هویتی هنجاری عوامل ۱- بر اساس ارزش هایی که با آن تربیت شده ام عمل می کنم ۲- بهتر هست مجموعه ای از ارزش ها را در اختیار داشته باشیم تا اینکه بخواهیم گزینه های ارزشی دیگر را مورد ملاحظه قرار دهیم ۳- دوست دارم کارها را، همان طور که والدینم اصرار به انجام آن دارند، انجام دهم. ۴- طوری بزرگ شده ام که می دانم چه کار کنم و ۵- بهتر است یک سری اعتقادات محکمی داشته باشیم تا اینکه به عقاید مختلفی رو آوریم در سبک هویتی سردرگم عوامل ۱- به آنچه در زندگی ام انجام می دهم مطمئن نیستم، ۲- هم اکنون درباره آینده فکر نمی کنم تا آن موقع هنوز وقت بسیار است ۳- اگر نسبت به مشکلات خود نگران نباشم، معمولاً خود به خود حل می شوند. ۴- درباره ارزش هایی که در پیش دارم نگران نیستم هر چه پیش آید خوش آید؛ و ۵- تا آنجا که ممکن است به مشکلات فکر نمی کنم و در سبک هویتی تعهد عوامل - احساس می کنم کاری که انجام می دهم (انجام داده ام) مناسب من است، ۲- نسبت به اعتقادات دینی خود علم و آگاهی دارم ۳- می دانم دولت و کشور به چه سمتی باید پیش برود، ۴- مردم نیاز دارند که به یکسری از ارزش ها جهت زندگی، کاملاً پایبند باشند و ۵- دارای مجموعه ای از اعتقادات قوی هستم که در موقع تصمیم گیری از آن ها استفاده می کنم، بارهای عاملی بالایی را به خود اختصاص دادند.

منابع

- احمدوند، محمد علی (۱۳۸۳). اعتیاد (سبب شناسی و درمان) تهران، دانشگاه پیام نور
- احمدی، فرید؛ تقی پور، ابراهیم؛ خدابخشی، آناهیتا (۱۳۸۹). مقایسه سبک‌های هویت‌یابی نوجوانان با یا بدون سوء مصرف مواد. فصلنامه اعتیاد پژوهی سوء مصرف مواد، سال چهارم، شماره سیزدهم، ص ۳۹-۴۱.
- اصغری، فرهاد؛ کرد میرزا، عزت و احمدی، لیلا (۱۳۹۲). رابطه نگرش مذهبی، منبع کنترل و گرایش به سوء مصرف مواد در دانشجویان، فصلنامه اعتیاد پژوهی سوء مصرف مواد، سال ۷، شماره ۲۵، ص ۱۱۳-۱۰۳.
- آقا سلطانی، سوسن (۱۳۸۷). بررسی رابطه بین هویت و خلاقیت در میان دانشجویان، سال اول دانشگاه تبریز. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه اصفهان.
- امینی، کوروش (۱۳۷۹). علل بازگشت مجدد معتادان به مواد افیونی در مراجعین به مراکز دولتی شهر همدان. دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، دانشکده مامایی و پرستاری.
- برک، لورا (۲۰۰۸). روانشناسی رشد از کودکی تا نوجوانی. ترجمه یحیی سید محمدی (۱۳۸۹). جلد دوم، تهران: انتشارات ارجمند.
- بزمی، نعیمه (۱۳۹۱). روان‌شناسی وابستگی به مواد (سبب‌شناسی، تشخیص و درمان اعتیاد)، تهران، انتشارات ارجمند.
- خدادادی، محمد (۱۳۸۳). هنجاریابی پرسشنامه شیوه‌های مقابله با استرس لازاروس و فولکمن و مقایسه بین این شیوه‌ها در دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد واحد رودهن. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.
- دافعی، مریم (۱۳۸۶). بررسی رابطه‌ی روش مقابله‌ای با ویژگی فردی و سلامت روانی زوج‌های نابارور یزد. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده‌ی علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس.
- دباغی، پرویز (۱۳۸۵). اثربخشی شناخت درمانی بر اساس تفکر نظاره‌ای و فعال‌سازی طرح‌واره‌های معنوی در پیش‌گیری از عود مصرف مواد افیونی. پایان‌نامه دکترای تخصصی روانشناسی بالینی. انستیتو روان‌پزشکی تهران، دانشگاه علوم تهران، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشت درمانی ایران.
- دهقانی، خدیجه؛ زارع، اصغر؛ دهقانی، حمیده؛ صدقی، هاجر و پور موحد، زهرا (۱۳۸۸). شیوع و عوامل مرتبط با سوء مصرف مواد مخدر در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، دوره ۱۸، شماره ۳ (ویژه نامه همایش رفتارهای پرخطر ۱۳۸۹).

رستمی، هاجر (۱۳۸۸). مقایسه سبک‌های اسنادی و سبک‌های مقابله‌ای در بین معتادان خود معرف و غیر خود معرف به مرکز درمان بهبودی اقامتی میان‌مدت. پایان‌نامه جهت دریافت مدرک کارشناسی ارشد رشته روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی.

روز نهران، دیوین، سلیگمن، مارتین ای. پی (۱۳۸۲). روان‌شناسی ناپهنجاری آسیب‌شناسی روانی. ترجمه یحیی سید محمدی. تهران: انتشارات ساوالان.

زارع زاده، علیرضا (۱۳۸۰). بررسی اپیدمولوژیک سوء مصرف مواد اعتیادآور در بین دانش آموزان سال آخر دبیرستان پیش‌دانشگاهی در شهر کرمان. رساله دکتری، دانشگاه علوم پزشکی کرمان.

سادوک بنجامین؛ سادوک، ویرجینا (۲۰۱۰). دستنامه جیبی روان‌پزشکی بالینی کاپلان و سادوک. ترجمه محسن ارجمند، فرزین رضاعی، نادیا فغانی جدیدی. (۱۳۹۰). تهران: انتشارات ارجمند، نسل فردا.

سادوک، بنیامین جیمز؛ سادوک، ویرجینا آلکوت (۲۰۰۷). خلاصه روان‌پزشکی. ترجمه فرزین رضائی. (۱۳۸۹)، تهران: انتشارات ارجمند.

سادوک، بنیامین؛ سادوک، ویرجینا (۲۰۰۶). خلاصه روان‌پزشکی، ترجمه: نصرت الله پورافکاری (۱۳۸۶). چاپ چهارم، انتشارات شهر آب.

سلیگمن، مارتین (۲۰۰۰) آسیب‌شناسی روانی. ترجمه سید محمدی، یحیی. (۱۳۸۷)، تهران: انتشارات ارسباران.

سلیمانیان، علی اکبر، گل پیچ، زینب و درودی، حمید (۱۳۹۳). مقایسه تاب‌آوری و رفتارهای پرخطر بر اساس ساختار انگیزشی در نوجوانان. مجله دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی ۵ (۲).

سماوی، سید عبدالوهاب؛ حسین چاری، مسعود (۱۳۸۸). سوء مصرف مواد مخدر و پایگاه هویت در دانشجویان، روانشناسی تحولی (روانشناسان ایران)، دوره ۵، شماره ۲۰.

شعاع‌کاظمی، مهرانگیز (۱۳۸۷). بررسی مقایسه‌ای رابطه بین راهبردهای مقابله‌ای و نگرش نسبت به مصرف مواد در معتادان، فصلنامه اعتیاد پژوهی، سال ۲، شماره ۵، ص ۸۹-۷۹.

شهابی، کامبیز (۱۳۸۵). بررسی ارتباط افسردگی با نوع و شدت علائم بازگیری مواد افیونی در بیماران بستری در بخش دوگانه بیمارستان شهید بهشتی کرمان. رساله دکتری، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان، دانشکده مهندس افضلی پور.

شولتز، دوان؛ شولتز سیدنی ال (۱۳۸۴). نظریه‌های شخصیت. ترجمه یحیی سید محمدی، نشر ویرایش، ۱۳۸۷.

صادقی، نادر (۱۳۸۰). بررسی و مقایسه تحریف‌های شناختی و تفکرات ناکارآمد در مردان معتاد به مواد مخدر و افراد نابهنجار. رساله کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت‌معلم، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی.

صفاری، علیرضا (۱۳۸۳). بررسی نظرات معتادان به مواد مخدر پیرامون علل روی‌آوری جوانان به مواد مخدر و راهکارهای مناسب برای پیشگیری. رساله دکتری، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی بهداشتی کرمان، دانشکده مهندسی افضلی پور.

ضیاءالدین، سید حسن، زارع زاده، علیرضا و حشمتی، فرزاد (۱۳۸۵). شیوع سوء مصرف و اعتیاد به مواد و برخی عوامل مرتبط در دانش آموزان سال آخر، مجله دانشگاه علوم پزشکی کرمان، دوره ۱۳، شماره ۲.

عارف نسب، زهرا (۱۳۸۴). تأثیر درمان نگهدارنده با متادون در کاهش مصرف (هرویین، تریاک). رساله کارشناسی ارشد، دانشگاه شیراز.

عبدالله زاده جدی، آیدا؛ هاشمی، تورج؛ مرادی، علیرضا؛ فرزاد، ولی‌الله (۱۳۸۹). نقش دستگاه‌های مغزی/ رفتاری در پیش‌بینی سوء مصرف مواد. مجله روانشناسی بالینی، سال دوم، شماره ۲ (۶)، ص: ۳۷-۴۵.

عبداللهی مجاریشن، رضا (۱۳۸۵). رابطه سیستم‌های بازداری و فعال‌سازی رفتاری با سوگیری حافظه نا آشکار در افراد افسرده، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تبریز.

فتحی آشتیانی، علی، حسنی، ملیحه، رسول‌زاده طباطبایی، سید کاظم (۱۳۹۱). مقایسه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و شیوه‌های فرزند پروری ادراک‌شده در زوجین با سبک‌های مقابله مسئله مدار و هیجان مدار، مجله علوم رفتاری.

فتحی، محمد؛ سهرابی، فرامرز؛ سعدیان، مرتضی (۱۳۹۲). مقایسه ویژگی‌های شخصیت و سبک‌های هویت در دانشجویان معتاد و غیر معتاد به اینترنت. مجله تحقیقات علوم رفتاری.

فرجاد، محمدحسین، ۱۳۸۳، آسیب‌شناسی و کجرویی‌های اجتماعی، تهران، قوه قضائیه، مرکز مطبوعات و انتشارات فیض آبادی، زهره. فرزاد، ودود (۱۳۹۱). بررسی رابطه همدلی با سبک‌های هویت و تعهد در دانشجویان رشته‌های فنی و علوم انسانی. مجله مطالعات روان‌شناختی. شماره ۱۳، ص ۶۸-۷۵.

کاظمی، حمید، مرتضوی، سپیده، قربانی، مریم و ابراهیمی الهام (۱۳۹۳). مقایسه فعالیت مکانیزم‌های مغزی-رفتاری در بیماران مبتلا به سوء مصرف مواد تحت درمان نگهدارنده و افراد سالم، فصلنامه اعتیاد پژوهی، شماره ۳۰.

کریمی، یاور. (۱۳۸۹). بررسی رابطه بین سبک‌های مقابله‌ای، مدیریت هیجان با افسردگی و اضطراب در زنان دارای شوهر معتاد. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت‌معلم.

- کیامرثی، آذر و ابوالقاسمی، عباس (۱۳۹۰). ارتباط راهبردهای مقابله با استرس و هیجان خواهی با استعداد سوء مصرف مواد در دانشجویان، فصلنامه اعتیاد پژوهی، سال ۴، شماره ۲۰، ص ۲۴-۷.
- لطف آبادی، حسین (۱۳۸۰). عواطف و هویت نوجوانان، تهران: انتشارات نسل سوم.
- محسنی، نیک چهره (۱۳۸۳). نظریه در روانشناسی رشد، شناخت، شناخت اجتماعی، شناخت و عواطف. تهران: پردیس ۵۷.
- محمدزاده، علی، قربانعلی پور، مسعود، جعفری، عیسی (۱۳۹۰). بررسی رابطه سبک‌های هویت و شخصیت مرزی: مطالعه روی نمونه‌های غیر بالینی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- محمدی، سمیه، ایزدپناه، شهرزاد، فاضلی، علیرضا، پناهی، لیلی و قدیری، فاطمه (۱۳۹۰)، تأثیر سبک‌های هویتی بر افکار خودکشی دانشجویان، مجله علوم رفتاری.
- مدانلو، فاطمه (۱۳۸۸). بررسی رابطه تاب‌آوری، روش‌های مقابله با استرس و حمایت اجتماعی با آسیب‌های روانی در زنان داغ‌دیده. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه محقق اردبیلی.
- مصلائی، مهستا (۱۳۸۶). رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و شیوه‌های مقابله با استرس با رضایت شغلی در زنان شاغل، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه پیام نور.
- معصومی، سید سعیده (۱۳۹۲). نقش دستگاه‌های مغزی/ رفتاری، نظم جویی هیجان و طرح‌واره‌های ناسازگار در وسوسه مصرف مواد در افراد معتاد. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه خوارزمی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی.
- مکوند حسینی، شاهرخ (۱۳۸۶). بررسی هویت‌یابی و سلامت روانی نوجوانان شاهد. مجله روانشناسی ۴۲. سال یازدهم، شماره ۲. صص ۱۶۷-۱۸۴.
- نارنجی ها، هومان (۱۳۸۸). چند توصیه به خانواده‌های عزیز برای پیش‌گیری از اعتیاد فرزندان، پیوند، ۳۶۲.
- نجفی محمود؛ احدی، حسن؛ دلاور، علی (۱۳۸۵). بررسی کار آیی خانواده و دین‌داری با بحران هویت. مجله دانشور رفتار (دوماهنامه علمی - پژوهشی دانشگاه شاهد).
- نریمانی، محمد؛ صادقیه، سعید (۱۳۸۳). عود اعتیاد و شیوه‌های پیشگیری از آن. ناشر اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان اردبیل.
- نصری، محمد (۱۳۷۹). بررسی شیوع اعتیاد به مواد مخدر و عوامل مؤثر در ایجاد آن در مراجعه‌کنندگان به کلینیک تندرستی. رساله دکتری، دانشگاه علوم پزشکی کرمان.

وود، جولیاتی (۱۳۷۹). ارتباطات میان فردی (روانشناسی تعامل اجتماعی). ترجمه مهرداد فیروز بخت. تهران: انتشارات مهتاب.

یوسفی، محسن (۱۳۸۲). بررسی مقدماتی رضایتمندی زناشویی و زندگی خانوادگی در افراد معتاد. رساله دکتری، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

- Adams, G. R. (1999). *The objective measure of ego identity status: A manual on theory and test construction*, Canada: university of Guelph.
- Aram, P.W., Bailey, G., Lavin, A & See, R. (2012). Methamphetamine Self-Administration Produces Attention Set-Shifting Deficits and Alters Prefrontal Cortical Neurophysiology in Rats. *Journal of Biological Psychiatry*, 69, 253° 259.
- Aubi, S. Yousefi, SH. Alimoradi.L. (2012). Relationship Between Brain/ Behavioural Systems and Mental Health Among Students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Volume 30, 1683-1687.
- Beauchaine, T. (2001). Vagal tone, development, and Gray motivational theory: toward an integrated model of autonomic nervous system functioning in psychopathology. *Dev Psychopathol*, 13,183-214
- Goleman, D. 1998. *Working With Emotional Intelligence*. Newyork, Bantam Books.
- Berzonsky, M. D. (1998). A self-regulatory model of identity development. Paper presented at the biennial meetings of the International Society for the Study of Behavioral Development, Berne, Switzerland
- Berzonsky, M. D., & Kuk, L. S. (2008). Identity styles, psychological maturation, and cademic performance. *Journal of Personality and Individual Differences*, 39, 237- 247.
- Billing, S.A.G; Cronkite, R.C & moos, R. H. (1983). Social environmental factorsin aripolar depression comparisons of depressed patients and hone depressed controls. *Journal of abnormal psychology*, 92,119-133.
- Byrd, B. A. (2005). Identity development in first-generation college student: the influence of perceived family functioning and cognitive flexibility. *marshal. Edu: 2065/pqdweb*.
- Dunkel, C. S. (2000). Possible selves as a mechanism for identity exploration. *Journal of adolescence*, 23. 519-529.

- Elizabeth, B., Steve, S., Caitlin, S., Louise, A. (2013). Motivational Interviewing for adolescent substance use: A review of the literature *Addictive Behaviors*, Volume 37, 12, 1325-1334.
- Fowles, D. C. (2001). Biological variables in psychopathology: a psychobiological perspective. In H. Adams & B. Sutker, *Comprehensive Handbook of psychopathology*. New York: Kluwer Academic/Plenum, 13, 85-141.
- Marcia J, E. (1980), Developmental and validation of ego identity status, *journal of personality and social psychology*.
- Muck, R. (2001). An overview of the effectiveness of adolescent substance abuse treatment models. 0044118X
- Snedker, K. A., Herting, J. R., & Walton, E. (2009). Contextual effects and adolescent substance use: Exploring the role of neighborhoods. *Social Science Quarterly*, 90, 1272° 1297.
- White, C., William L and Cower, B (2009). Peer-based Addiction Recovery Support History, Theory, Practice, and Scientific Evaluation, www.attcnetwork.org

Predictability of addicts in terms of identity style

Abstract

The present study was conducted with the aim of predicting addicted addicts according to the identity style through descriptive-explanatory method. The statistical population of this study was all young people with addiction problem in district 8 of Tehran who were in care centers. Sampling Simultaneous random sampling, 100 people were selected as the statistical sample. The data gathering tool was an identity styles questionnaire (isi-6g) whose validity and reliability were confirmed in various studies. In order to analyze the data, both descriptive and inferential statistics such as factor one and level one were used. The results of the research indicate that the quadruple identity styles (informational, normative, confused, and accrual) can predict the tendency of youth to addiction.

Keywords: addiction, predictability, identity styles, youth

